

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 17: Ad Ælium Lamiam

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A datam, capitique vtilem colligit & comparat. potest & ita dici, languescere vinum, quod maturefcit. Nam etiam Athenæus lib. 1. scribit, quædam vina tardissimè maturefcere, quale est Surrentinum, quod anno 25. post quàm pressum est, ad vsum bibendi idoneum esse incipit.

IMPOR TVNA] quæ neminem veluti in portu conuiescere finit: vel quæ quodammodo à portu prohibet. sic epist. ad Loll. 1. lib. 1. *argenti sitim, importunam* appellat. & Saty. 8. lib. 1. *importunas volucreis*. sic Virgil. lib. 2. *Æneid. bellum importunum*. eadem ratione M. Tull. in Cluentiana, Saffiam illam Cluentij matrem, *mulierem importunam* nominat. & offic. 2. *tyrannum importunū: & Verrinis naturam immanem, atque importunam*. Est etiam importunus, qui vix vniquam, aut ne vix quidem quiescit, vt epist. ad Iul. Flor. lib. 2. *Alter diues & importunus*. & Saty. 5. lib. 2. *Importunus amat laudari*. & Od. 13. lib. 4. *Importunus enim transuolat aridas Quercus*. & epist. ad Numic. lib. 1. *Cui libet hic fasces dabit, eripietque curule, Cui volet, importunus ebur*. Hoc igitur sentit Horat. se tantum habere bonorum fortunæ, quantum satis sit & ad victum, cultumque, & ad animi æquitatem, ac vitæ tranquillitatem. Nam quemadmodum, cui defunt res ad victum necessariae, is quieto aut otioso animo esse non potest: sic cui tantum, quantum satis est, suppetit, quieto, & soluto animo esse debet. Importunum ait esse Festus, in quo nullum auxilium est, velut esse solet portus nauigantibus.

CONTRACTO M. P. CVP.] Cupido pro cupiditate semper, quod sciam, apud hunc poetam, generis est masculini, vt annot. ad Od. 16. lib. 2. re frenata (inquit) & compressa cupiditate, facilius vestigal pendam, quàm si Lydiam vsque ad Mygdones continuem. habitant porro Mygdones, vt tradit Strabo lib. 12. in ea Olympi montis parte, quæ ad Septentriones spectat. *Contracto* autem legendum, vt habent omnes nostri libri veteres, & similiter vulgati, non *contento*. *Contracto* autem Cupidine, id est, contracta cupiditate. *tratio* est.

C MYGDONIS] id est, Thracijs, seu Macedonicis, seu potius Phrygijs. fuit enim Mygdon Trax, qui Phrygiam, seu Mysiam tenuit. Oda 12. lib. 2. *Aut pinguis Phrygia Mygdonias opes*. vbi tamen Seruius legit, *Aut pinguis Phrygia, aut Mygdonias opes*. ad illum Virgil. locum *Æneid. 1. Troianas vt opes, &c.* quem non sum secutus.

HALIATTICI] Cræsi patris, vt aiunt.

MVLTAPET. DES. M.] hoc est, qui multa appetunt, multa non habent. contra supra eadem Oda, *Quanto quisque sibi plura negauerit*, id est, pauciora optarit, tanto plura habebit. quemadmodum Socrates quæ non desiderabat, ea omnia quodammodo habere videbatur.

BENEEST] subintell. ei.

PARCA, QVOD SATIS EST, MANV] dedit parca manu, & tamen dedit, quantum satis est. significat, ei, qui modica re familiari contentus sit, beatè viuere licere.

AD ÆLIVM LAMIAM. D

Ode 17.

Primum nobilitatem ipsius laudat: deinde admonet, vt se præparet ad diem crastinum, qui pluuius fore videbatur, hilariter exigendum.

ÆLI *vetusto nobilis ab Lamo, Quando & priores hinc Lamias ferunt*

*Denominatos, & nepotum
Per memores genus omne fastos:
Auctore ab illo ducis originem,
Qui Formiarum mœnia dicitur
Princeps, & innantem Maricæ
Littoribus tenuisse Lirim,
Latè tyrannus, cras folijs nemus
Multis, & alga littus inutili
Demissa tempestas ab Euro
Sternet, aquæ nisi fallit augur
Annoſa cornix. dum potes, aridum
Compone lignum: cras Genium mero
Curabis, & porco bimestri,
Cum famulis operum solutis.*

ÆLI] Multæ erant Æliæ gentis familiæ, Tuberonum, Patorum, Catorum, Ligurum, Lamiarum.

VETVSTO AB LAMO.] etiam Homerus ὀδυσσ. κ. videtur Lamum Formiarū, quam λασιγονίω nominat, conditorem fuisse, significare. sic Home. Εβδουμάτη δ' ἰκόμεθα Λάμω αἰτῷ πολίετρον, Τηλέπυλον Λασιγονίω, ὅτι πικρὰ πομπὴν ἠπύει εἰσελάων. id est, die septimo ad urbem Lami peruenimus, Longinquam Lastrygoniam: vbi pastorem pastor vocat pecus agens. fuit autem hic Lamus Neptuni filius, quemadmodum ad eum locum annotat Eustathius.

PER MEM. GEN. OMNE FAST.] siue fastos, siue fastus legas, nihil refert, vt rectè annotat Muretus: & testatur Priscian. lib. 6. vtramque scripturam reperiri: sed illud tamen vltatius est. sic infra Od. 13. lib. 4. *Notis condita fastis*. memores nominat etiam Od. 14. eod. lib.

PRINCEPS] primus, vt sup. Ode 15. lib. 1. *principi limo*. & Od. 30. huius lib. *Princeps Æoliūm carmen ad Italos deduxisse modos*.

MARICÆ] Nymphæ, de qua Virg. lib. 7. *Æn. hunc* (Latinum) *Fauno, & Nymphæ genitum Laurente Maricæ*. Hanc, vxorem Fauni fuisse, ex Virgilij verbis ait Seruius ad illum versum, cum Fauni vxor Fauna fuisse tradatur. Ita Marica & Fauna idē sunt. ibidem profert ille hunc Horatij locum.

r INNAN

A **INNANTEM]** influentem. tralatio ducta à rebus animatis.

LIRIM] fluuium, qui in Minturnas influit, vt docet Strabo lib. 5. his verbis, *Ἰὼν τὰς Ὀρεγγίνας ὁ Δεῖπυς ποταμὸς, ὁ οὖτος τὰς Μιντὺρνας ἐκδιδέσκει.* Horat. Od. 31. lib. 1. *taciturnum amnem* appellat. Commemorat hunc fluuium & M. Tull. lib. 2. de legib. *Fibrenus statim precipit at in Lirem, & quasi in familiam patritiam venerit, amittit nomen obscurius, Liremque multo gelidiorē facit, &c.* supra Od. 31. lib. 1. *qua Liris quæta Mordet aqua taciturnus amnis.*

LATÈ TYRANNVS] expressit epithetum Homericum, *εὐρυκτεῖον*. sic Virg. lib. 1. *Æn. princ. Hinc populum latè regem, belloque superbum, &c.* & lib. 7. *patrijs sed non & filius aruis Contentus latè iā tum dititione premebat Sarrastis populos, &c.*

ALGA INVTILI] alga, herba est, quam mare ad littus proijcit. Idem Horat. Saty. 5. lib. 2. *Et genus & virtus, nisi cum re, vtilior algæ est.*

AQVÆ NISI FALLIT AVG.] Od. 27. huius lib. *imbrium diuina auis imminētum.*

ARIDVM] vt facile, & citò flammam concipiat. **COMPONE]** extruc, vt frigus propulset. **B** *facito vt focus tuus sit luculentus. Od. 9. lib. 1. Dis solue frigus ligna super foco Largè reponens.*

CRAS GENIUM MERO] sic epistola ad August. lib. 2. *Floribus & vino Genium memorem breuius eni. repete & non piabant.* curabis ergo Genium porco, vt comedas: non vt immoles.

CVRABIS] cur non dixit, *Placabis*, vt in epist. ad Pison. *vinoque diurno Placari Genius festis impune diebus: aut piabis, vt epist. ad August. Siluanum lacte piabant, Floribus & vino Genium?* an aliud est Genium curare, aliud placare aut piare? quod mihi non videtur.

C **ET PORCO BIMESTRI]** Lari, & Genio porcus immolabatur, propterea quòd hæc pecus ad escam tantum utilis est: ob idque nihil porca genuit natura fecundius, vt scribit M. Tull. lib. 2. de nat. deor. At Lar quidem & deus familiaris est, & familiam significat, quam rebus omnibus ad vescendum aptis abundare optamus: Genius autem deus est, qui vim obtinet rerum genendarum, id est, gignendarum. Meritò igitur etiam Genio porcum veteres immolabant, eum tacitè orantes, vt rerum omnium, quæ natura gigni possunt, gignendarum facultatem daret. Non dissimili ratione Telluri porca femina immolabatur. epist. ad August. *Tellurem porco [al. porca] Siluanum lacte piabant.* vide quæ annotata sunt ad illum locum. Sat. 3. lib. 2. *immolet equis Hic porcum Laribus.* sed cur & hic, & in Satyra illa. 3. porcus Laribus immolatur: Oda autem 27. eiusdem libri, porca? sic enim ad Phidilen. *Si tu re placavis & horna Fruge Lareis, anidaque porca, &c.* vel genera confudit, vel Laribus quidem & Genio porcus immolatur, vt dijs maribus: laribus autem non tantum porc^o: verum etiam & porca immolatur, propter fecunditatem porcæ femineæ, proinde ac si, qui Larib^o porcam immolat, is à Dijs familiaribus rerum omnium ad victum necessariorum copiam tacitè petat. neque verò est quòd quisquam dicat, Horatium hic vti verbo *curandi*, non *immolandi*. Nam

perspicuè in Sat. 3. lib. 2. dicit, *immolet equis Hic D porcum Laribus.*

OPERV M SOLVTIS] feriatis, vacantibus ab opere, otiosis, operum vacuis, vt saty. 2. lib. 1. *Siue operum vacuo gratus conuiuia per imbreis Vicinus, &c.* M. Tull. lib. 2. de legib. *Feriarum, festorumque dierum ratio in liberis requietem habet litium & iurgiorum: in seruis, operum & laborum, &c.*

AD FAVNVM.

Ode 18.

Vt sibi propitius sit.

FAVNE, Nympharum fugientum amator,

Per meos sineis, & apricarura

Lenis incedas: abeasque paruis

Æquus alumnis,

Si tener pleno cadit hædus anno:

Larga nec desunt Veneris sodali

Vina cratera: vetus ara multo

Fumat odore:

Ludit herbofo pecus omne campo,

Cùm tibi non redeunt Decembres:

Festus in pratis vacat otioso

Cum boue pagus:

Inter audaceis lupus errat agnos:

Spargit agresteis tibi silua frondeis:

Gaudet inuisam pepulisse fossor

Ter pede terram.

FAVNE.] Fauno sacrificabant Romani vere ineunte, & nonis decembribus. Est autem hæc Oda *ἠριστικὴ*, id est, ad precandum apposita. de Fauno autem diximus supra ad Odam 17. & Ode 14. lib. 1. quibus adde, quæ notat Seruius ad illum locum Virg. *Æneid. 7. atque imis Acheronta affatur auernis*, Faunum esse deum terrenum, seu infernum, quia terræ nihil sit inferius: hinc noxium induci ab Horatio, *Per meos sin. & apr. r. Lenis incedas, &c.*

LENIS] *ἠριστικός*, propitius, minime iratus. Nam hi dii Pan, Faunus, & similes, iracundi sunt. Quidam libri veteres habent, *letus*, quos non sequor.

ÆQVVS] *ἠμεῖνός*, placatus, moderatus, non offensus. vide annot. ad Oden 3. lib. 2.

ALVMNIS] vt agnis, hædis.

SI TENER] preces concipiebantur cum conditione. vide annot. ad Saty. 6. lib. 2. ibi. *Si neque maiorem feci ratione mala rem.*

PLENO]